

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL PATIKSLINTŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO PO SVARSTYMO TARPINSTITUCINIAME ATSTOVŲ PASITARIME

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) teikia patikslintus Lietuvos Respublikos policijos įstatymo Nr. VIII-2048 1, 2, 6, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 27, 29, 30 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 73 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 12, 13, 14, 55, 58 ir 87 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statuto 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 2, 8, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 26 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 14 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 16 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo Nr. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 26 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 4, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose, kuriais paskirtos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusios priemonės, pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo“ Nr. XII-800 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai ir aiškinamasis raštas patikslinti atsižvelgus į 2023 m. birželio 13 d. tarpinstitucinio atstovų pasitarimo rezultatus, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą pastebėjimą dėl konvojavimo funkcijos konkretizavimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. birželio 15 d. išvadoje Nr. NV-1469 bei Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės 2023 m. birželio 16 d. pažymoje Nr. NV-1478 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, susijusius su detalesniu Viešojo saugumo tarnybos prie VRM (toliau –

VST) pokyčių įgyvendinimo mechanizmo aptarimu, vėlesnių įsigaliojimų datų nustatymu, tarnybos dalyvavimu valstybės gynyboje ir jos taikos meto funkcijų tęstinumo užtikrinimu, redakcinio techninio pobūdžio patikslinimais. Pastabų įvertinimas ir patikslinti dokumentai Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupei taip pat pateikti darbo tvarka.

Įstatymų projektai parengti siekiant sudaryti teisinės prielaidas VST ir policijos veiklos tobulinimui ir įgyvendinti vieną iš esminių Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907, numatytų uždavinių – vystyti viešąjį saugumą užtikrinančių institucijų gebėjimus ir pajėgumus veikti krizių, ekstremaliųjų situacijų metu ar atremti hibridines grėsmes ir dalyvauti valstybės gynyboje, užtikrinti nacionaliniam saugumui svarbių įrenginių, turto ir objektų fizinę apsaugą.

VST veiklos organizavimo modelio pokyčių poreikį lėmė identifikuotos teisinio reglamentavimo ir praktinio taikymo problemos bei VST veiklos organizavimo trūkumai. VST funkcijų peržiūra parodė, kad unikalių funkcijų tarnyba neatlieka – funkcijos yra dubliuojamos arba vykdomos panašios funkcijos, kurias atlieka ir kitos statutinės tarnybos (daugiausia VST vykdomų funkcijų vykdo policija). Pažymėtina, kad STRATA atliktas VST veiklos modelio vertinimas remiantis užsienio praktika¹ (apklausta 19 ES valstybių narių, taip pat Norvegija) taip pat patvirtino, kad VST negali būti prilyginama tipinėms žandarmerijos pajėgoms, o VST priskirtų funkcijų vykdymas absoliučioje daugumoje Europos Sąjungos valstybių narių yra labiausiai būdingas tų šalių policijos pajėgoms. Atitinkamai panašių arba besidubliuojančių funkcijų vykdymas skirtingose įstaigose neleidžia užtikrinti veiklos efektyvumo, lemia finansinių išteklių, reikalingų tokių pačių funkcijų vykdymui organizuoti ir kontroliuoti, taip pat bendrosioms (su įstaigos administravimu susijusioms) funkcijoms vykdyti, išskaidymą ir švaistymą. Taip pat svarbu paminėti, kad 2022 m. atlikta VST darbuotojų apklausa² parodė, kad bendrai darbu patenkinti 58 proc. VST darbuotojų (sumažėjęs pasitenkinimas beveik visais darbo aspektais, ypač darbo sąlygomis, krūviu, darbo organizavimu, užmokesčiu, socialinėmis garantijomis, kvalifikacijos tobulinimu) – šie rodikliai yra vieni prasčiausių visoje vidaus reikalų sistemoje. Minėtus VST veiklos organizavimo trūkumus siekiama išspręsti pakeičiant VST pavaldumą ir inkorporuojant ją į policijos sistemą kaip policijos įstaigą (Lietuvos policijos viešojo saugumo tarnybą, kurios savininko teises ir pareigas įgyvendintų policijos generalinis komisaras) esamos VST struktūros pagrindu, kuriai, maksimaliai išlaikant VST nustatytų uždavinių įgyvendinimo tęstinumą, būtų pavestos esamos VST funkcijos, taip sudarant prielaidas toliau spręsti VST bei policijos funkcijų dubliavimo problemas, užtikrinti vieningą pareigūnų parengimą ir centralizuotą valdymą, racionalų žmoniškųjų ir finansinių resursų panaudojimą.

Pokyčių policijos sistemoje poreikį lėmė tai, kad šiuo metu policijos sistema neatitinka prokuratūros ir teisminių institucijų teritorinio išdėstymo ribų. Policijos veikla dabar organizuojama per 10 apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų (toliau – aps. VPK) (savarankiškų juridinių asmenų), todėl aps. VPK veiklą turi koordinuoti su dviejų ir daugiau apylinkių teismais ir prokuratūromis. Didelis juridinių asmenų skaičius, jų dydžio bei veiklos organizavimo skirtumai lemia skirtingus pareigūnų krūvius, skirtingą veiklos organizavimo praktiką, didesnius aprūpinimo poreikius brangia, funkcijoms atlikti būtina įranga, taip pat apsunkina ne tik finansinių, materialinių, žmoniškųjų išteklių valdymą, bet ir didina šioms įstaigoms išlaikyti reikalingas išlaidas ir mažina jų

¹ Vyriausybės strateginės analizės centro (STRATA) analitinis tyrimas „Viešojo saugumo tarnybos (VST) veiklos modelio vertinimas remiantis užsienio praktika“ (2023 m.).

² VST darbuotojų pasitenkinimo darbu tyrimas (internetinės apklausos būdu 2022 m. gegužės 3 d. – liepos 14 d.).

panaudojimo efektyvumą (didesnis vadovaujamos grandies pareigūnų skaičius, didesnis lėšų poreikis jų darbo užmokesčiui, skirtinga bendrųjų funkcijų vykdymo kokybė ir pan.) bei veiklos perorientavimo lankstumą. Įstatymų projektais siekiama sudaryti prielaidas sistemškai didinti policijos institucijų veiklos efektyvumą, t. y. konsoliduoti policijos įstaigas ir su tais pačiais ištekliais užtikrinti efektyvesnę policijos sistemos veikimą, prisitaikyti prie besikeičiančios aplinkos ir užtikrinti gyventojų saugumo lūkesčius organizuojant veiklą per 5 Policijos departamento prie VRM (toliau – Policijos departamentas) struktūrinius padalinius – apygardų vyriausiuosius policijos komisariatų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio), o Policijos departamento pavadinimą atitinkamai pakeisti į pavadinimą „Lietuvos policija“, kuris labiau atspindi policijos paskirtį ir vaidmenį šalies visuomenėje ir yra plačiai vartojamas.

Įstatymų projektų, susijusių su VST veikla, rengimą koordinavo VRM Viešojo saugumo politikos grupės (vadovas Darius Domarkas, tel. (8 5) 271 8881, el. p. darius.domarkas@vrm.lt) vyresnioji patarėja Jurgita Laskevičiūtė (tel. (8 5) 271 8432, el. p. jurgita.laskeviciute@vrm.lt). Įstatymų projektų dalį, susijusią su policijos sistemos pokyčiais, parengė Policijos departamento Veiklos analizės ir kontrolės valdybos viršininkė Oksana Plesko (tel. 8 700 59 957, el. p. oksana.plesko@policija.lt) ir Teisės skyriaus (vedėjas Rimas Grebnickas, tel. 8 700 63 258, el. p. rimas.grebnickas@policija.lt) patarėja Aleksandra Pečuro (tel. 8 700 59 818, el. p. aleksandra.pecuro@policija.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymų projektų pateikimo Seimui projektas, 1 lapas.
2. Aiškinamasis raštas, 25 lapai.
3. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 58 lapai.

Vidaus reikalų ministrė

Agnė Bilotaitė

Jurgita Laskevičiūtė, tel. (8 5) 271 8432, el. p. jurgita.laskeviciute@vrm.lt
 Oksana Plesko, tel. 8 700 59 957, el. p. oksana.plesko@policija.lt